

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Informe de Conjuntura Econòmica

L'ECONOMIA CATALANA (I ESPANYOLA)
RESISTEIX GRÀCIES AL SECTOR EXTERIOR
EN UN CONTEXT RECESSIU A EUROPA

JUNY 2023

Taula de contingut

Resum executiu	2
Entorn internacional.....	4
Demanda i activitat	8
Índex de Competitivitat Regional.....	12
Mercat de treball	16
Preus i finançament	19
Programa d'Estabilitat 2023-2026	24
Sector exterior.....	25
Espanya, Catalunya i el comerç global en les últimes dècades.....	28

Resum executiu

L'economia global s'està recuperant, però de manera feble. Elements que han contribuït positivament a la millora de l'economia han estat la reobertura de la Xina i el menor preu de l'energia.

Així, cal destacar que Alemanya entra en recessió tècnica en el primer trimestre de l'any, i amb ella l'economia de l'eurozona.

Una de les raons, a més de la major incertesa, es deu a la forta elevació dels tipus d'interès. Per això, la política monetària continua combatent la inflació, encara que s'estima que els augments de tipus siguin més moderats. La Fed va encadenar deu pujades des de març de 2022 (última pujada de 25 punts bàsics al maig fins al rang 5,00%-5,25%, encara que sense canvis en l'última reunió de juny, mentre que el Banc Central Europeu ha deixat els tipus d'interès de referència en el 4,00% (operacions principals de finançament) i 3,50% (facilitat de dipòsit) després d'un cicle de vuit pujades des de juliol de 2022. També ha de destacar-se que davant un pànic financer inicial amb les seves turbulències associades al Silicon Valley Bank i el Credit Suisse no van tenir un efecte contagi, per la qual cosa els dubtes sobre el manteniment d'una política monetària restrictiva es van anar dissipant, així com d'una crisi financera rellevant.

A més, la persistència de l'elevada inflació subjacent va contribuir al fet que les autoritats monetàries mantinguessin els tipus d'interès elevats per més temps de l'inicialment esperat. S'espera que la inflació disminueixi en la mesura que els factors d'oferta (normalització dels colls d'ampolla, moderació del preu de les matèries primeres, climatologia benigna) i demanda conflueixin (menor consum i inversió per condicions financeres més restrictives, reducció de l'estalvi generat durant la pandèmia), encara que continua persistint un alt nivell d'incertesa.

A Espanya, el creixement del PIB del primer trimestre 2023 va ser positiu i millor del que es preveu. Després del creixement moderat en l'última part de 2022, es va registrar un millor comportament de l'economia espanyola en el primer trimestre de l'any, per això milloren les previsions per a tot el 2023, malgrat el context d'incertesa. El sector exterior ha compensat la moderació de la demanda interna, on es constata aquesta força de les exportacions, però també un afebliment de la demanda interna, tant en consum com en inversió.

En aquest sentit, el Banc d'Espanya i altres institucions modifiquen les projeccions a l'alça.

La bona marxa de la construcció continua i ja a Catalunya destaca el repunt del sector industrial.

Això es reflecteix també en la bona marxa del mercat de treball, el ritme de reducció de l'atur és menor a Catalunya que en el conjunt d'Espanya, però l'afiliació creix amb major intensitat.

Sense lloc a dubte, l'execució dels Fons Europeus també ha contribuït a impulsar la marxa de l'economia.

A Espanya i Catalunya, l'IPC es modera significativament, considerant l'efecte base respecte als increments de l'any passat. La inflació subjacent comença a cedir, l'avançament per al mes de maig indica un menor creixement dels preus dels aliments i carburants. També es contempla una reducció de les expectatives d'inflació i dels efectes de segona ronda gràcies a l'acord salarial recentment signat entre CEOE-CEPYME i els sindicats CC.OO. i UGT, en el qual s'han proposat pujades salarials del 4%, 3% i 3% per als anys 2023, 2024 i 2025, respectivament.

Es redueixen els nivells d'endeutament privat, tant d'empreses com de famílies, per la qual cosa es comença a visualitzar l'efecte de l'enduriment de les condicions financeres en el nou finançament, amb majors costos per aquesta política monetària restrictiva.

En el primer trimestre de l'any s'observa una correcció del dèficit públic, especialment pels ingressos, però el seu nivell s'estima que romangui elevat en termes de les regles fiscals europees que s'activaran en el 2024. En aquest sentit, d'acord amb el Programa d'Estabilitat 2023-2026, es retardaria a l'any que ve la reducció del dèficit públic nivells inferiors al 3%. Es preveu una senda de reducció del dèficit del 4,8% en 2022 al 2,5% en 2026.

En aquest sentit i donat l'elevat nivell d'endeutament públic es pot veure dificultada la reducció del dèficit. Els governs hauran de fer front a majors costos de finançament i això podria posar en dubte la sostenibilitat de les finances públiques. A fins de 2022, la rendibilitat dels bons americans va arribar al 4,3% i la dels alemanys al 2,4%.

Quant al comerç exterior, s'ha produït una important reducció del dèficit comercial que l'any passat havia crescut pel fort augment dels preus de les importacions (matèries primeres, energia). Cal assenyalar que la desacceleració de l'activitat econòmica mundial s'ha sentit especialment en el comerç internacional. En aquest sentit, el rol de la Xina serà determinant tant pel costat de la demanda com de l'oferta.

Finalment, es realitza un focus sobre la pèrdua de convergència, expressada en paritat de poder de compra, de la renda per càpita tant de l'economia espanyola com catalana, molt més intensa que en la resta de grans països, i que obeeix al fort creixement que van experimentar els països amb menors nivells relatius, a excepció, entre altres, d'Irlanda, que ha crescut de manera espectacular, i on ha jugat un paper rellevant el capital exterior, la seva menor dimensió i una política fiscal molt atractiva per a les empreses amb un tipus impositiu de societats del 12,5%.

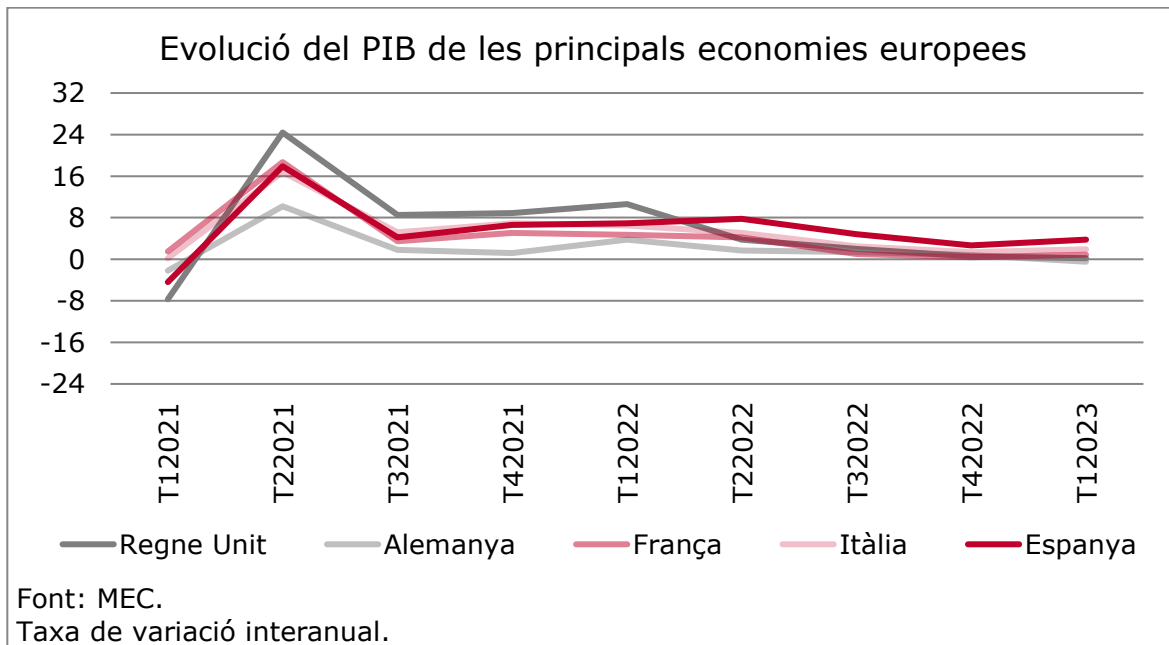
En aquest sentit, es complementa amb l'anàlisi de competitivitat de les regions europees, on Catalunya va perdre posicions (100,8, lloc 108/234) a diferència de Madrid (118,6, lloc 36/234). D'aquí ve que novament hàgim d'insistir, tant a nivell espanyol com català, en la necessitat d'adoptar mesures afavoridores de la competitivitat i de la productivitat que mostren valors molt baixos de creixement.

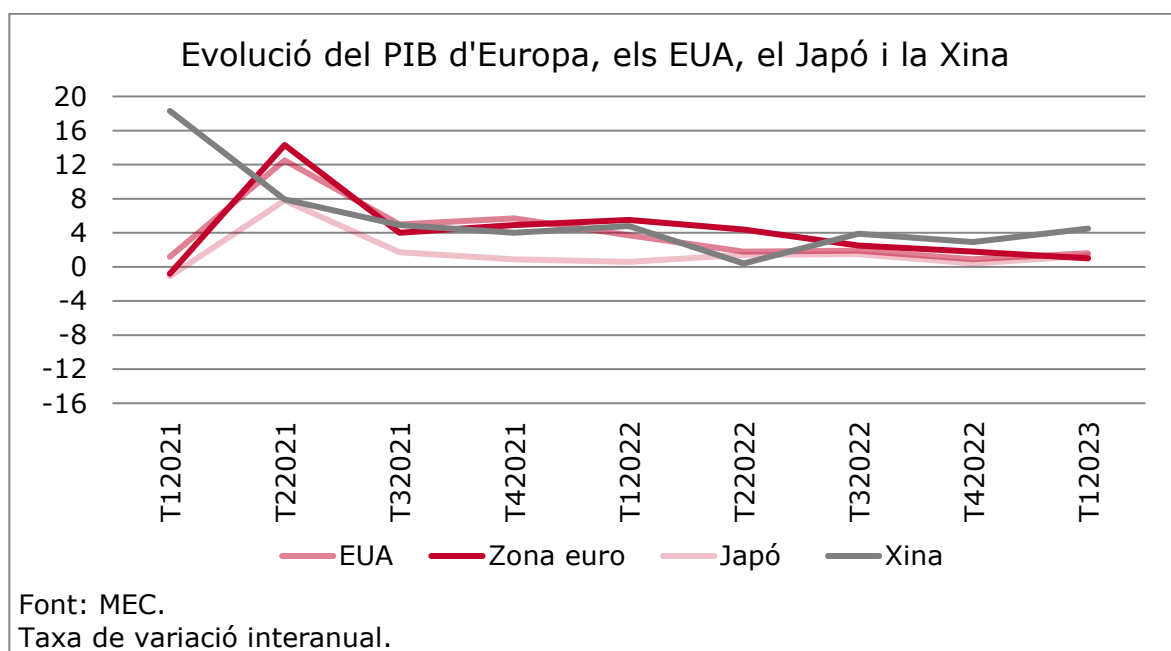
Entorn internacional

L'economia de l'eurozona va entrar en recessió tècnica en el primer trimestre de 2023. En aquest sentit, es va observar una lleugera contracció del PIB: de 0,1% intertrimestral, mentre que a la UE el creixement del PIB va ser de 0,1%. En termes interanuals, l'increment va ser de 1,0% en tots dos casos.

Concretament, el PIB d'Alemanya va caure un 0,3%, després de la contracció de 0,5% del quart trimestre de 2022. A Itàlia, el PIB va repuntar amb un augment de 0,6% igual que a França amb una pujada de 0,2%. Així mateix, al Regne Unit el PIB no va registrar variació (+4,0% en 2022).

D'altra banda, fora de l'entorn europeu, cal esmentar que, el PIB dels EUA es va moderar en créixer un 0,3% intermensual, enfront de les pujades de 0,8% i 0,6% dels trimestres anteriors. L'economia japonesa va pujar un 0,4%, enfront del nul creixement del trimestre anterior. D'altra banda, l'increment del PIB de la Xina, en el primer trimestre de 2023, va anar de 2,2%.

En el seu informe de previsions econòmiques del mes d'abril, l'FMI projecta que l'economia global creixerà un 2,8% en 2023 (una dècima menys que el que es preveu al gener), per a establir-se en el 3,0% a mitjà termini. Aquestes xifres representen el pronòstic més baix en dècades. En mitjana, el creixement de l'economia mundial en el període 2000-2009 va ser de 3,9% i en el període 2010-2019 de 3,7%.

Particularment, les economies avançades experimentaran, segons l'FMI, una desacceleració pronunciada, des del 2,7% en 2022 fins al 1,3% enguany. S'estima que, aproximadament un 90% de les economies avançades, puguin registrar una moderació en el creixement del PIB en 2023.

Sobre l'evolució dels preus, l'FMI corregeix, novament, a l'alça les seves projeccions, fins al 7,0% en 2023 i el 4,3% en 2024. Per a 2025 es projecta una inflació pròxima als objectius establerts per les autoritats monetàries.

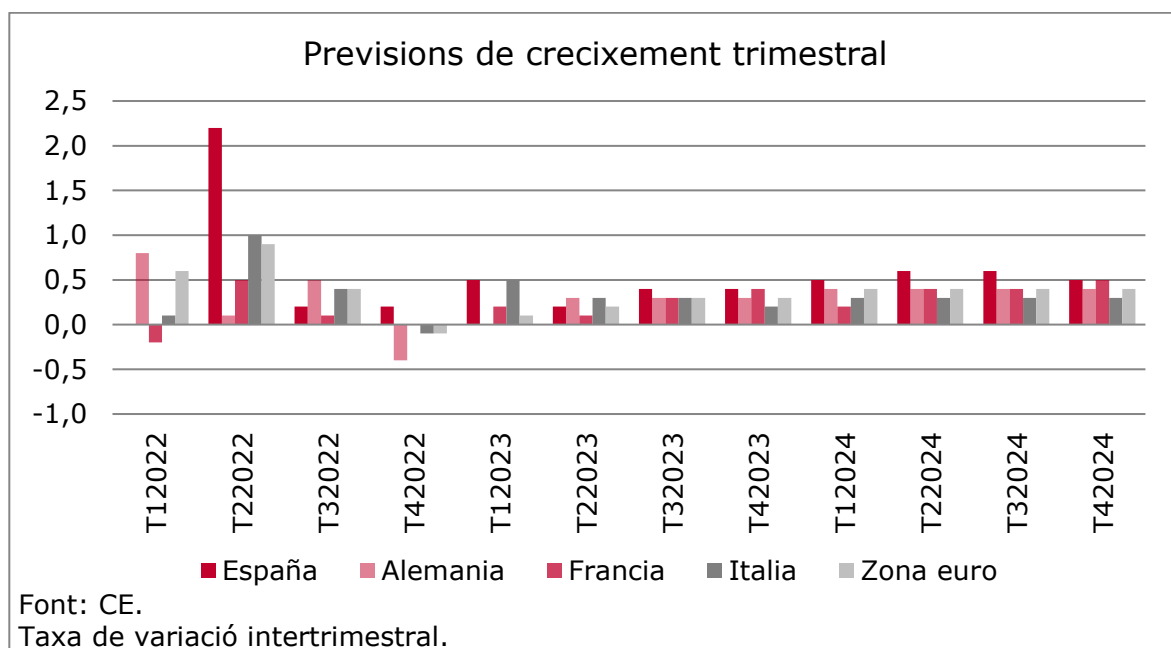
En relació amb el comerç, per part seva, l'FMI preveu un menor creixement passant del 5,1% en 2022, al 2,4% en 2023. En termes generals, el comerç mundial presentarà un creixement més feble al de les dues dècades anteriors a la pandèmia, quan es va registrar un augment mig anual de 4,9%.

D'altra banda, la Comissió Europea preveu un creixement del PIB de 1,0% a la UE i de 1,1% en la zona euro per a enguany (dues dècimes que en la previsió anterior), per a repuntar, en 2024, al 1,7% i al 1,6%, respectivament.

El creixement de l'economia mundial es projecta en un 2,8% per a 2023 i un 3,0% per a 2024 per part de la Comissió.

Així mateix, estima un nivell d'inflació lleugerament inferior al previst a la tardor, de 5,3% per a 2023 i de 3,4% l'any que ve.

Les previsions per al comerç mundial també es presenten més moderades, amb un creixement estimat per a les importacions globals 1,9% enguany (+5,9% en 2022).

Finalment, pel que fa a les previsions dels principals organismes internacionals, l'OCDE, en les seves projeccions de juny, revisa a l'alça el creixement global per a 2023, fins al 2,7% i manté el de 2024 en el 2,9%. No obstant això, es tracta de la menor taxa de creixement de l'economia mundial des de la crisi financera global (excepte 2020). Per a la zona euro preveu un augment del PIB de 0,9% i de 1,5%, respectivament.

Quant a la inflació, en línia amb la resta d'organismes internacionals, estima una moderació gradual per als països de l'OCDE en 2023 (+6,6%) i, més significativa, en 2024 (+4,3%). Particularment, per a la zona euro estima una taxa de 5,8% i de 3,2%, per a enguany i el següent, respectivament.

Previsions de creixement del PIB							
	FMI			CE		OCDE	
Variació anual	2022	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Economia mundial	3,4	2,8	3,0	2,8	3,1	2,7	2,9
Zona euro	3,5	0,8	1,4	1,1	1,6	0,9	1,5
EUA	2,1	1,6	1,1	1,4	1,0	1,6	1,0
Japó	1,1	1,3	1,0	1,1	1,0	1,3	1,1
Alemanya	1,8	-0,1	1,1	0,2	1,4	0,0	1,3
França	2,6	0,7	1,3	0,7	1,4	0,8	1,3
Itàlia	3,7	0,7	0,8	1,2	1,1	1,2	1,0
Espanya	5,5	1,5	2,0	1,9	2,0	2,1	1,9
Regne Unit	4,0	-0,3	1,0	-0,2	1,0	0,3	1,0
Xina	3,0	5,2	4,5	5,5	4,7	5,4	5,1
Índia	6,8	5,9	6,3	5,6	6,6	6,0	7,0
Brasil	2,9	0,9	1,5	1,0	1,3	1,7	1,2
Rússia	-2,1	0,7	1,3	-0,9	1,3	-1,5	-0,4

Font: FMI, Comissió Europea, OCDE.

Demanda i activitat

Segons l'avanç de Comptabilitat Nacional publicat el 28 d'abril, el PIB d'Espanya va accelerar el seu creixement en el primer trimestre de 2023 en taxa intertrimestral, amb un augment de 0,5%. Així mateix, en termes interanuals, la taxa de variació del PIB va ser de 3,8%, la qual cosa representa un major avanç respecte a l'últim trimestre de 2022 (+2,9%).

Per part seva, el deflactor implícit del PIB va augmentar un 6,2% respecte al mateix trimestre de 2022, la qual cosa suposa 1,1 punts més que en el període anterior. En relació amb l'ocupació, en termes d'hores treballades, es va observar un augment de 0,4% respecte al trimestre anterior i, en taxa interanual, un creixement de 2,3%. Els llocs de treball equivalents a temps complet es van incrementar en 426.000 en els últims 12 mesos.

Des de la perspectiva de la demanda, l'aportació de la demanda nacional a la variació del PIB va ser de 1,3 punts (3 dècimes superior a la del quart trimestre) i, d'altra banda, la demanda externa va contribuir amb 2,5 punts (6 dècimes més que la del trimestre passat).

Quant a la demanda interna, la despesa de les AA.PP. va registrar un increment de 1,3% interanual, mentre que la despesa de les llars va augmentar un 1,5%. La formació bruta de capital fix, d'altra banda, va presentar un de creixement de 0,7%.

Les exportacions de béns i serveis es van incrementar un 10,2%, la qual cosa implica una acceleració que obeeix al major augment de les vendes de serveis malgrat la moderació de les exportacions de béns. Les importacions, per part seva, van pujar un 4,0%, un creixement en el ritme de variació que s'explica per un augment de les importacions de béns que ha compensat la disminució en la taxa interanual de les importacions de serveis.

Pel costat de l'oferta, cal assenyalar una recuperació de la indústria i un major creixement de la construcció.

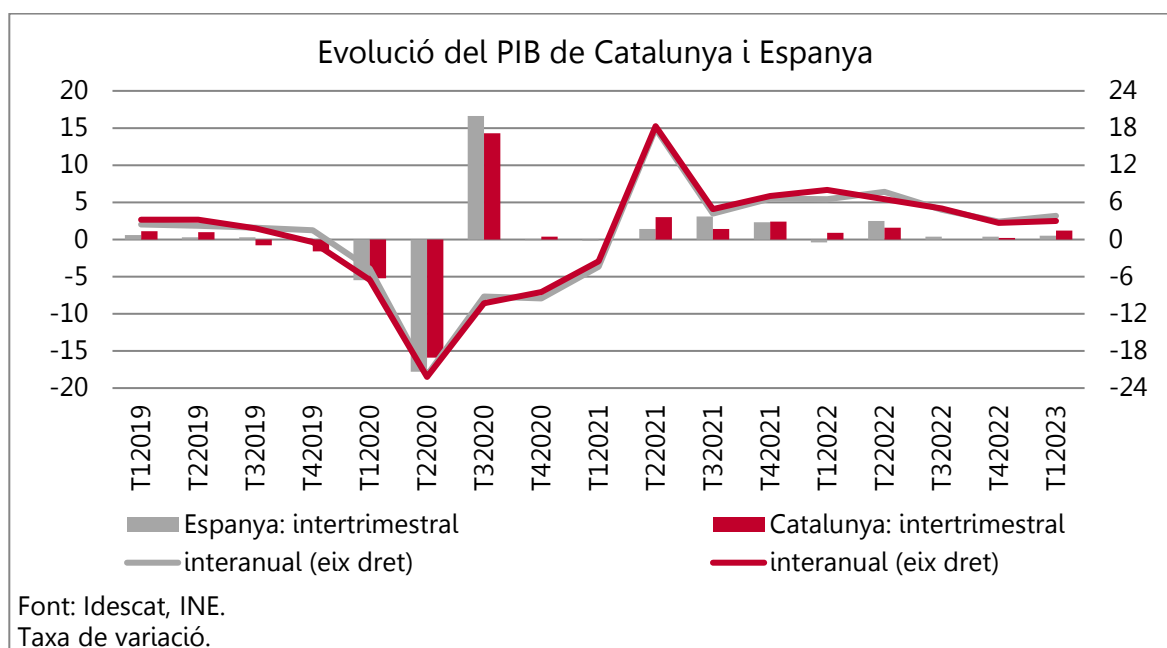
Espanya: PIB per components i sectors

Taxa de variació interanual	T12022	T22022	T32022	T42022	T12023
PIB	6,5	7,7	4,8	2,9	3,8
Components:					
Consum final de les llars	4,8	5,2	5,0	2,9	1,5
Consum final de les AAPP	-1,1	-2,6	-1,4	2,5	1,3
Formació bruta de capital fix	3,8	6,0	6,3	2,4	0,8
Exportacions	17,1	20,2	14,2	7,1	10,2
Imports	12,5	8,5	8,9	2,2	4,0
Demanda Nacional*	4,7	3,8	2,9	1,0	1,3
Demanda Exterior*	1,8	4,0	2,0	1,9	2,5
Oferta:					
Agricultura	4,2	-3,1	-2,7	-2,4	3,7
Indústria	2,4	4,9	3,8	0,8	3,6
Construcció	0,3	5,5	5,9	4,8	5,8
Serveis	7,6	9,1	5,5	3,9	4,0

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

D'altra banda, segons el Idescat, entre els mesos entre gener i març, el PIB de Catalunya va créixer un 3,0% interanual, enfront del 2,7% del quart trimestre de 2022, mentre que, en termes intertrimestrals, la variació va ser de 1,2%, en comparació amb el 0,2% del període anterior.

A Catalunya, com en el conjunt d'Espanya, la indústria va mostrar una evolució positiva (+3,7%), la construcció va créixer més i el sector de serveis menys que en el quart trimestre de 2022.

Catalunya: PIB per components i sectors

Taxa de variació interanual	T12022	T22022	T32022	T42022	T12023
PIB	8,0	6,5	5,0	2,7	3,0
Oferta:					
Agricultura	-10,7	-15,1	-15,8	-14,2	-10,2
Indústria	-1,4	-1,6	-1,9	-2,9	3,7
Construcció	4,4	5,1	5,2	3,2	4,5
Serveis	10,8	9,2	7,2	4,8	3,1

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

L'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya, corregit d'efectes estacionals i de calendari, va pujar un 10,5% el mes de març, en taxa anual. L'índex general de volum de negoci del sector serveis a Catalunya també va augmentar, un 10,1% al març (mitjana d'Espanya: +9,8%).

D'altra banda, al març, la xifra de negocis de la indústria va augmentar un 10,3% anual en la sèrie corregida per a Espanya. A Catalunya, l'índex general de xifra de negocis va pujar un 8,1% al març (mitjana d'Espanya: +9,7%).

Així mateix, l'índex de producció industrial (corregit d'efectes estacionals i de calendari) va registrar una disminució de 0,9% anual a Espanya a l'abril. A Catalunya, l'índex general va baixar un 6,5% (mitjana del conjunt d'Espanya: -4,0%).

En relació amb el comerç, les vendes minoristes (índex general a preus constants corregit d'efectes estacionals i de calendari), van registrar un augment de 5,5% anual, a Espanya, el mes d'abril. A Catalunya, les vendes al detall (índex general) van pujar un 5,9% (mitjana d'Espanya: +5,0%).

Quant a l'activitat turística, de gener a abril, van arribar a Espanya 21,0 milions de visitants, és a dir, un 32,4% més que en el mateix període de l'any anterior. Respecte a l'acumulat en els primers quatre mesos de 2019, l'arribada de turistes va estar un 1,9% per sota. Catalunya, va ser la segona CA de destí principal, amb 4,3 milions de visitants fins a abril de 2023, representant el 20,5% del total, i un increment del 45,4%.

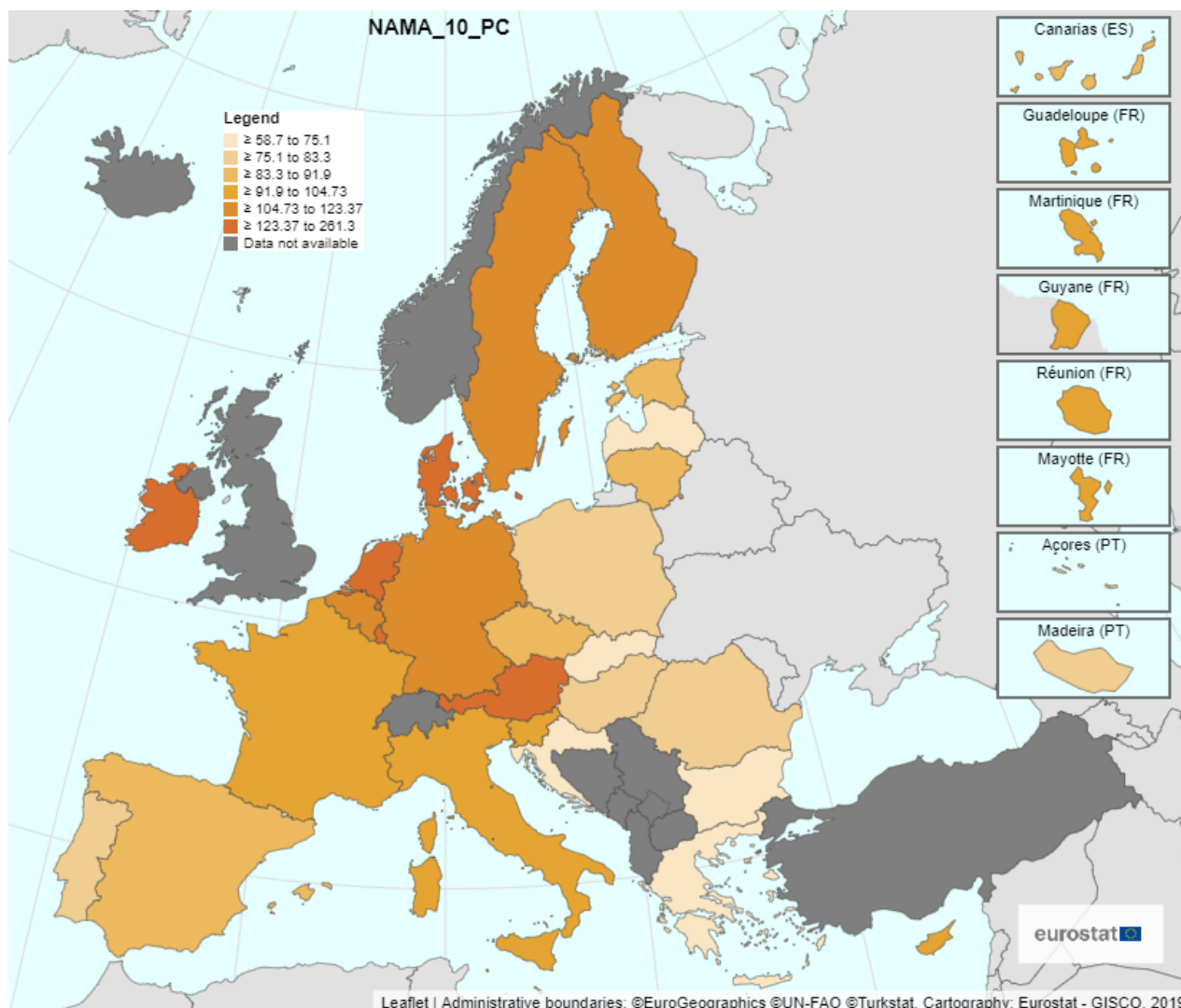
D'altra banda, la despesa total dels turistes internacionals en els primers quatre mesos de l'any es va incrementar fins als 25.681 milions d'euros, la qual cosa implica un augment de 36,6% interanual. Catalunya va representar el 17,2% del total de despesa a Espanya, és a dir, 4.418 milions d'euros (per darrere de Canàries amb una despesa de 6.969 milions d'euros que representa un 27,1% del total).

Finalment, a l'abril, l'indicador de confiança del consumidor del CIS per a Espanya va repuntar al nivell de gener, pujant fins als 73,0 punts després de dos descensos consecutius al febrer i març. L'augment de l'índex es deu a l'increment dels seus dos components, la valoració de la situació actual baixa fins als 62,8 punts i la valoració de les expectatives fins als 83,1.

Quant a les previsions per a Espanya, la Comissió Europea projecta que el creixement del PIB baixi del 5,5% del 2021 i 2022, al 1,9% enguany i al 2,0% en 2024. La inflació es moderaria substancialment enguany (+4,0%) i en 2024 estaria lleugerament per sobre de l'objectiu del BCE (+2,7%).

Per part seva, el Banc d'Espanya en les seves "*Projeccions macroeconòmiques de l'economia espanyola (2023-2025)*" estima que el PIB espanyol creixi a taxes del 1,6%, del 2,3% i del 2,1% en 2023, 2024 i 2025, respectivament. "Pel costat dels preus, la inflació general descendirà fins al 3,7% en 2023, romandrà pràcticament estable en 2024 (+ 3,6%) i es reduirà fins al 1,8% en 2025. Per part seva, el component subjacent dels preus creixerà un 3,9% enguany i es desaccelerará fins al 2,2% i el 1,8% en els dos anys següents".

Índex de Competitivitat Regional

D'acord amb dades de PIB per càpita, com a percentatge de la mitjana d'UE27 en paritat de poder adquisitiu per al 2022, indiquen que Espanya es troba per sota del nivell mig europeu (valors per sota de 100). Espanya ha anat perdent posicions, amb un efecte acusat després de la pandèmia. Cal recordar que la caiguda del PIB a Espanya va ser molt profunda i que recentment enguany recuperarà el nivell d'activitat pre-pandèmia, quan les altres economies de referència de l'entorn ja el van fer.

Països com Alemanya o França han escurçat la seva distància superior a la mitjana (tots dos amb valors superiors al 100). Destaca, per part seva, l'enlairament d'Irlanda, un país amb capital humà molt format, disponibilitat de capital exterior i una fiscalitat competitiva, per exemple, amb un impost de societats del 12,5% que no es va veure alterat ni per "els homes de negre" amb el pla de rescat associat a la crisi bancària.

Evolució del PIB per càpita en PPA

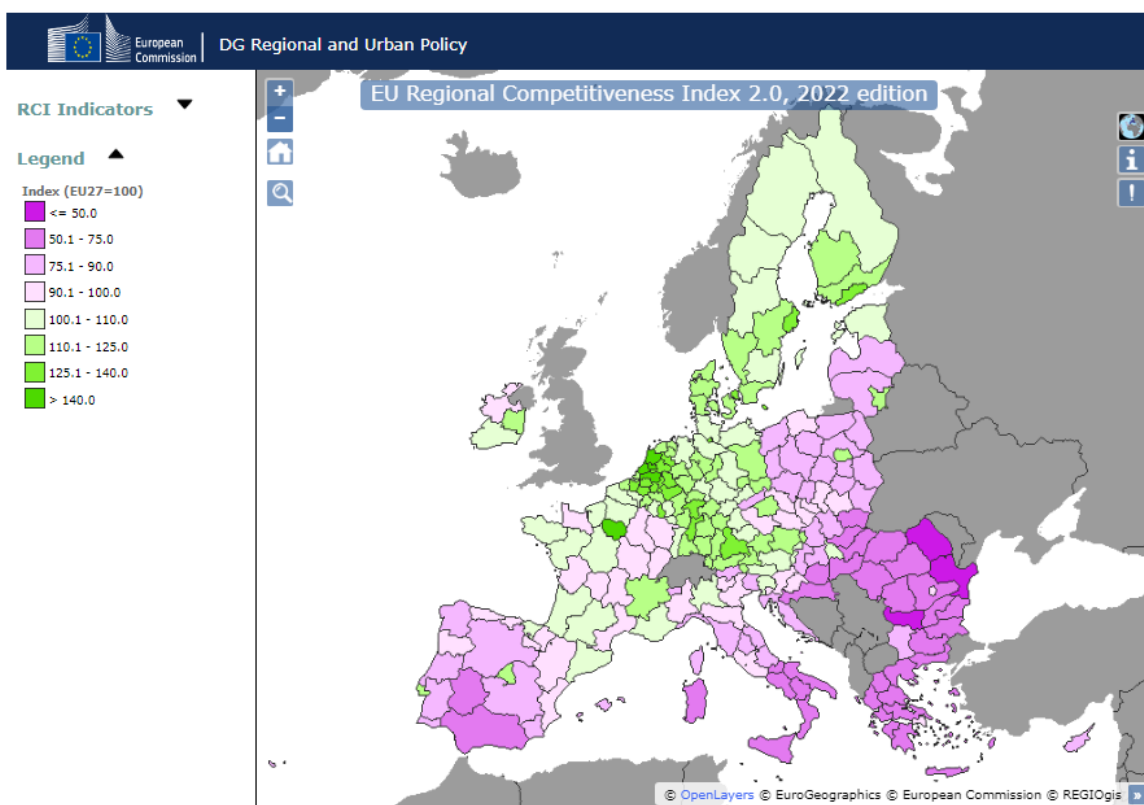
EU27=100	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Diferència
Catalunya	106	106	108	109	110	110	108	108	97	98	-8
Espanya	91	90	90	91	92	93	91	91	83	83	-8
Bèlgica	121	121	121	121	120	118	118	118	119	120	-1
Bulgària	47	46	47	48	49	50	52	53	55	57	10
Txèquia	84	86	88	89	89	91	92	93	93	92	8
Dinamarca	128	130	129	128	128	130	129	126	133	133	5
Alemanya	124	125	127	124	125	124	124	121	123	120	-4
Estònia	74	76	78	76	77	79	82	82	86	89	15
Irlanda	133	133	138	181	177	183	190	189	205	219	86
Grècia	71	72	72	70	68	67	66	66	62	64	-7
França	108	110	108	107	106	104	104	106	104	104	-4
Croàcia	61	61	60	61	62	64	65	67	65	70	9
Itàlia	103	101	98	97	99	98	97	97	94	95	-8
Xipre	91	84	81	83	88	90	91	93	90	91	0
Letònia	61	63	64	65	66	67	69	69	72	72	11
Lituània	71	74	76	75	76	79	81	84	88	89	18
Luxemburg	277	279	283	282	278	269	260	251	261	268	-9
Hongria	67	68	69	70	69	69	71	73	75	75	8
Malta	87	90	93	98	98	102	102	104	98	102	15
P. Baixos	135	137	133	131	129	129	129	127	130	130	-5
Àustria	133	133	132	131	130	127	127	126	125	123	-10
Polònia	67	67	67	69	69	69	71	73	76	77	10
Portugal	76	77	77	78	78	77	78	79	76	75	-1
Romania	57	55	56	57	59	63	66	70	73	74	17
Eslovènia	83	83	83	83	84	86	87	89	89	90	7
Eslovàquia	77	78	78	79	73	71	70	71	72	69	-8
Finlàndia	117	115	113	111	111	111	111	109	114	112	-5
Suècia	130	128	127	128	124	122	120	119	122	123	-7
Noruega	188	187	179	159	146	151	157	147	142	-	-46
Suïssa	-	-	171	171	166	160	158	-	-	-	-13
Montenegro	40	41	41	43	45	46	48	50	45	48	8
Macedònia del Nord	34	35	36	36	37	37	38	38	38	-	4
Albània	30	29	30	30	30	30	30	30	31	-	1
Sèrbia	40	41	40	39	39	39	40	41	43	44	4
Turquia	59	62	65	68	66	66	63	59	61	63	4

Font: Eurostat.

A nivell de regions, les dades també mostren la pèrdua de posicions de Catalunya, en línia amb la del conjunt d'Espanya, encara que en el primer cas, es passa d'estar per sobre de la mitjana europea a estar per sota.

A la llum de la comparativa amb països de l'entorn europeu és important manifestar la necessitat d'implementar mesures per a augmentar la productivitat de les economies espanyola i catalana, deures pendents previs a la pandèmia.

Des de 2010, la Comissió Europea ha estat mesurant els principals factors de competitivitat per a totes les regions de la Unió. L'índex mesura, amb un ampli conjunt d'indicadors, *la capacitat d'una regió per a oferir un entorn atractiu perquè les empreses i els residents visquin i treballin.*

Els resultats mostren que les regions de l'est d'Europa presenten els nivells de l'indicador més baixos, seguides de les regions del sud són les que presenten un indicador per sota de la mitjana europea. Totes les regions d'Àustria, Benelux, Alemanya i els tres països nòrdics, tenen un nivell de l'índex de competitivitat superior a la mitjana de la UE. Únicament a Alemanya, Itàlia i Països Baixos, les regions més competitives no són les regions capitals.

Particularment, a Espanya, només tres regions registren nivells de competitivitat similars o superiors a la mitjana, a saber, Madrid (118,6, lloc 36/234), País Basc (107,0, lloc 83/234) i Catalunya (100,8, lloc 108/234).

Aquest indicador mostra un fort acompliment de les regions amb grans àrees urbanes. La bretxa entre regions capitals i la resta varia entre països, els més competius amb

bretxes més reduïdes i menor variació entre regions. A més, les regions més competitives són les que tenen un PIB per càpita més alt.

En l'últim informe també es presenta evidència que les dones aconsegueixen majors assoliments en regions més competitives. També els recentment graduats aconsegueixen trobar treball amb major facilitat.

En línies generals, entre el 2016 i el 2022 s'aprecia una tendència cap a una major convergència entre regions europees.

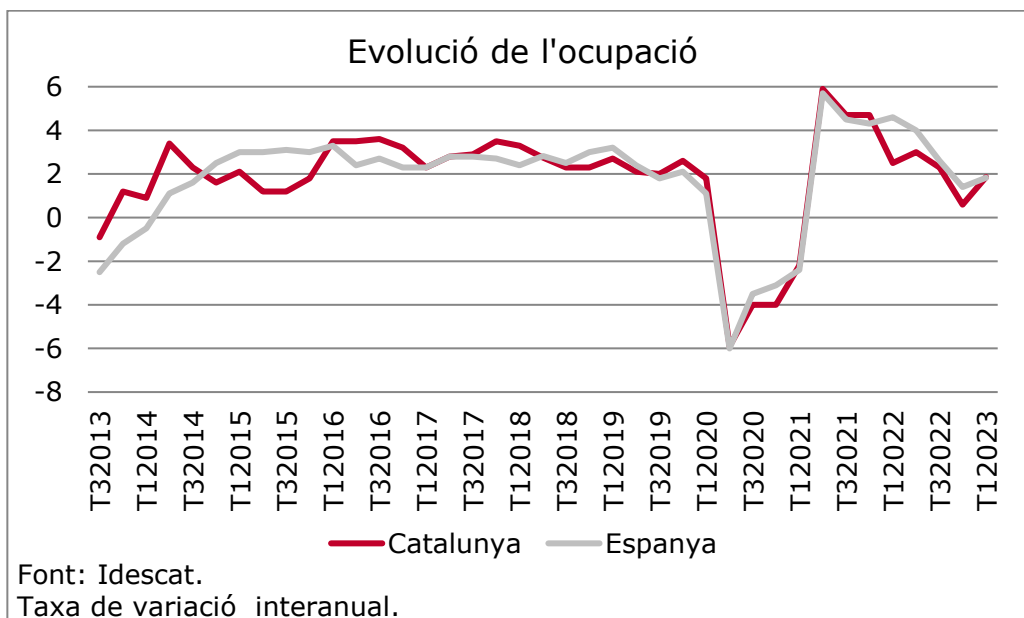

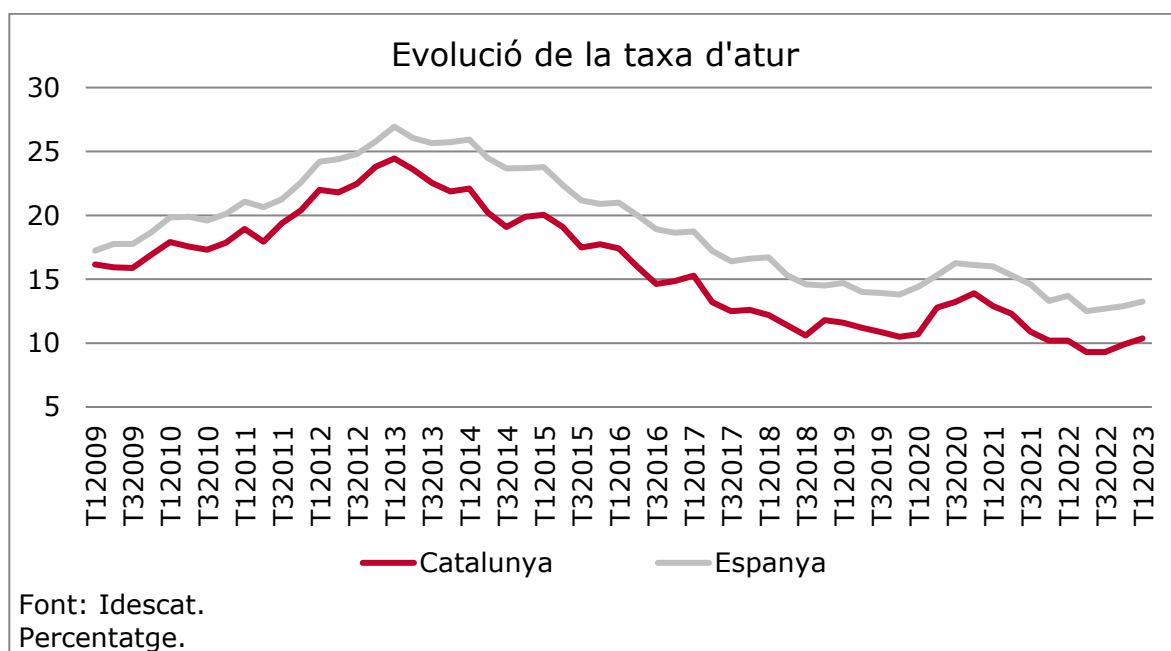
Mercat de treball

Segons dades de l'EPA del primer trimestre de 2023, a Espanya, l'ocupació va disminuir en 11.100 persones respecte al trimestre anterior, situant-se en 20.452.800 persones ocupades, la qual cosa implica que es va mantenir pràcticament estable, encara que en termes desestacionalitzats la variació va ser de 1,2%.

En els últims 12 mesos, l'augment de l'ocupació va ser de 368.000 (312.300 en el sector privat), un 1,8% més que en igual període de 2022. Les pujades anuals van ser de 372.200 ocupats més en serveis i 93.500 en la indústria.

Un aspecte molt important per a destacar és que, en variació anual, el total d'assalariats va augmentar en 419.800 persones, 1.520.800 indefinits més i 1.101.000 temporals menys.

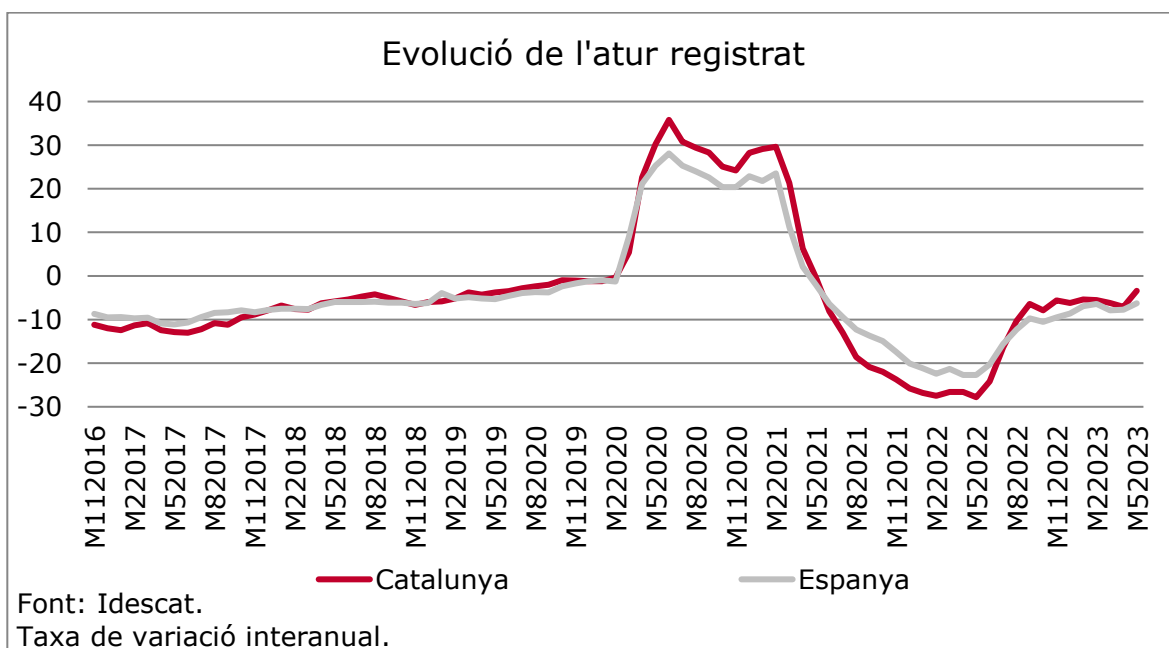
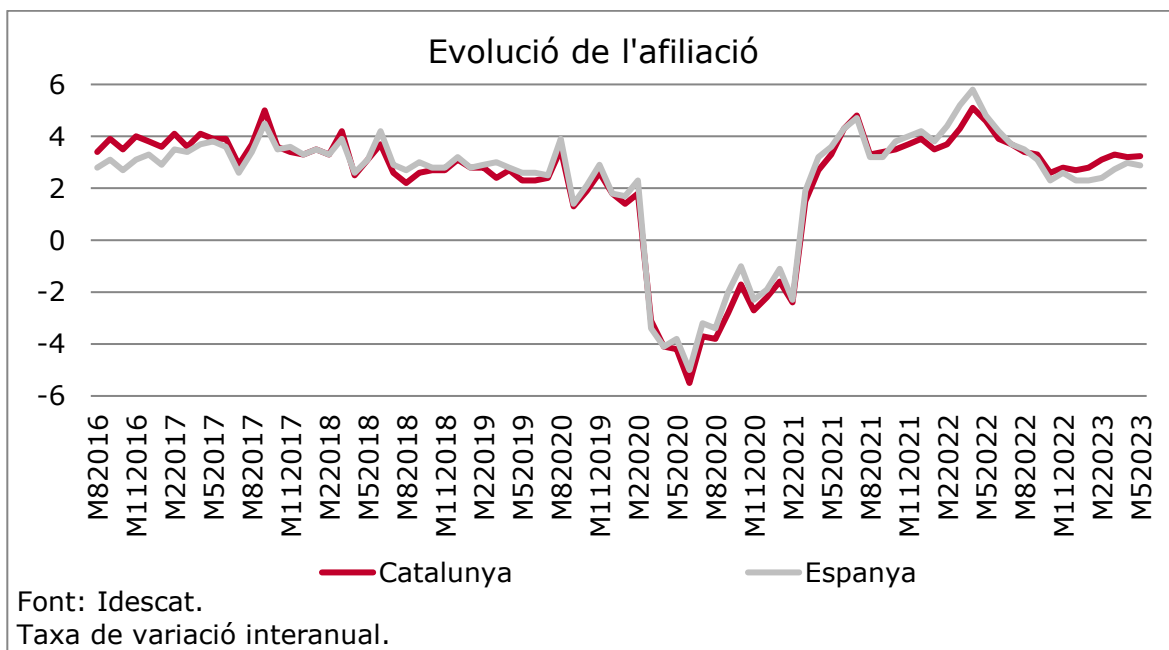
D'altra banda, l'atur va pujar en 103.800 persones respecte al quart trimestre, però en els últims 12 mesos es va reduir en 47.000, la qual cosa implica una contracció de 1,5%. El total d'aturats es va situar en 3.127.800 i la taxa d'atur en 13,3%, per al conjunt d'Espanya.

Així mateix, el nombre d'actius va pujar, en 92.700 persones respecte al trimestre anterior, fins a les 23.580.500 persones actives.

A Catalunya, en termes anuals, l'ocupació va pujar en 64.000 persones en el primer trimestre de 2023, l'atur va pujar en 13.000 (407.200 aturats en total) i la població activa es va incrementar en 77.000. Així, la taxa d'atur va ascendir al 10,4%.

A més, l'afiliació total a Catalunya va pujar un 3,2% interanual el mes de maig, per sobre de l'augment de 2,9% a Espanya. La xifra d'afiliació total va ascendir a 3.716.233 i 20.815.399 persones a Catalunya i Espanya, respectivament.

L'atur registrat va disminuir el mes de maig un 3,4% interanual a Catalunya i un 6,3% a Espanya, amb la qual cosa el nombre d'aturats registrats a Catalunya va aconseguir 336.103 i a Espanya 2.739.110.

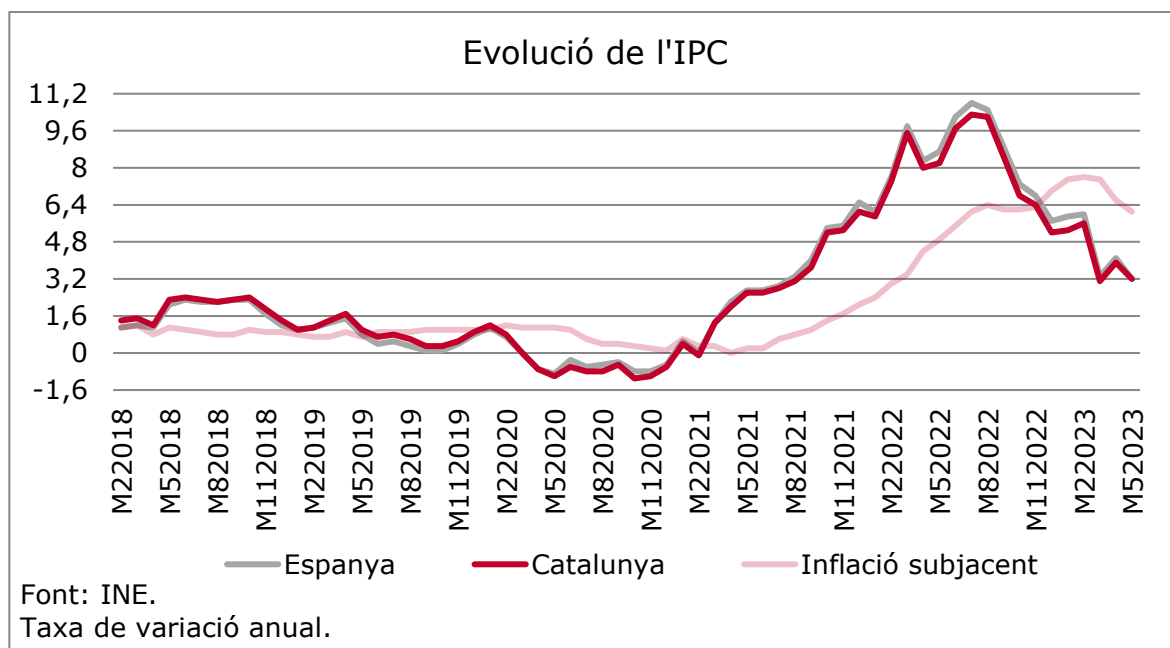
Preus i finançament

L'IPC de maig va registrar una variació anual de 3,2%, a Espanya i Catalunya, la qual cosa implica un augment moderat respecte a la inflació d'abril, que va ser de 4,1% i 3,9%, respectivament.

En aquest sentit, és important destacar que en aquests mesos es produeix un efecte basi molt rellevant en el mesurament de la inflació ja que en el mateix període de 2022 quan aquest indicador va registrar un salt important en el nivell de preus després que comencés la guerra a Ucraïna. D'aquesta manera, encara que la inflació repunti puntualment a l'abril, per exemple, l'evolució tendencial indica una considerable disminució des del seu punt màxim al juliol de l'any passat.

En la inflació de maig destaquen, com a principal influència a la baixa en l'IPC del conjunt d'Espanya, el menor descens dels preus de transport (-3,7%) i la moderació de l'augment d'aliments i begudes no alcohòliques (+12,0%).

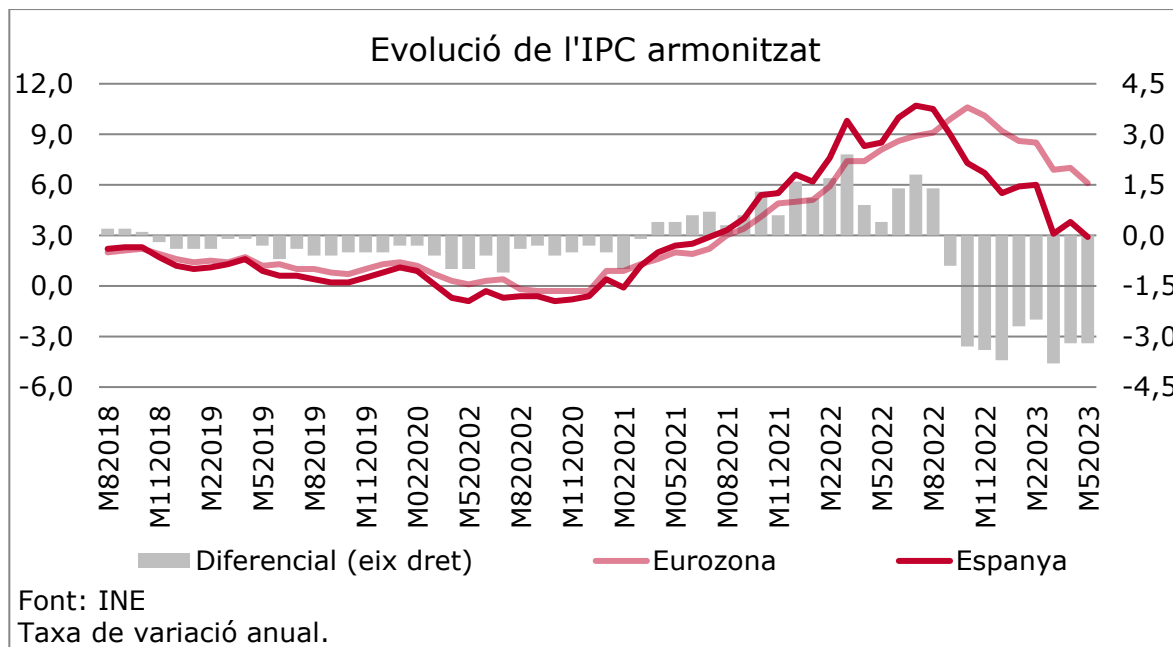
És important assenyalar que, en taxa mensual, l'IPC es va mantenir estable respecte al mes d'abril, enfront de tres increments consecutius dels mesos anteriors.

D'altra banda, la inflació subjacent (índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics) va tornar a disminuir, gairebé un punt i mig des del pic, passant del 7,6% al febrer al 6,1% al maig. Per tant, es comença a observar, amb el retard que ja anunciàvem en notes anteriors, que la inflació subjacent també cedeix i presenta un menor ritme d'avanç al dels mesos precedents.

Així mateix, l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– es va situar en el 2,9%, la meitat que la inflació de la Unió Monetària (+6,1%).

Des del mes de març de 2021 fins a agost de 2022, la inflació a Espanya va ser superior a la de la zona euro, la qual cosa implicava un detriment en termes de competitivitat per a l'economia espanyola, però des d'agost de l'any passat aquesta tendència s'ha revertit i es manté actualment.

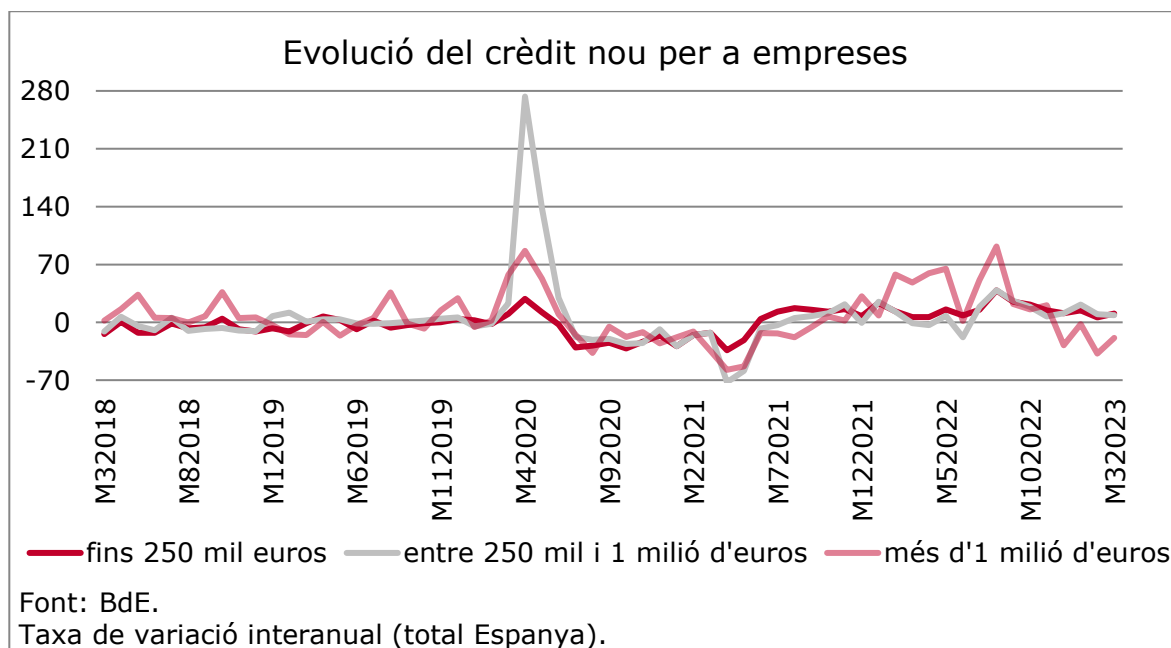
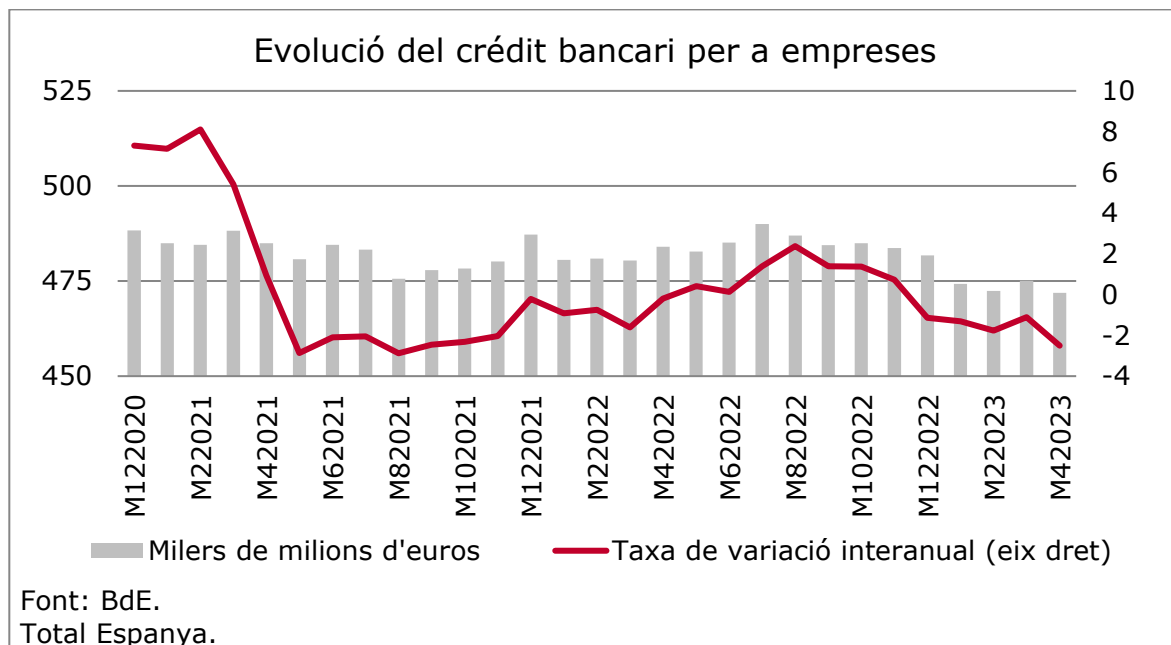
Pel que fa al finançament del sector privat de l'economia espanyola es refereix, la destinada a llars i ISFLSH es va contreure, novament, a l'abril; un 0,9%, enfront del 0,5% del mes de març. El crèdit a l'habitatge va descendir un 1,9%; mentre que el destinat a consum va continuar moderant-se amb un augment de 2,9%.

D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, a l'abril, es va registrar el descens més elevat dels recentment observats, de 1,6%, encadenant cinc caigudes consecutives des del mes de desembre.

A més a més, les noves operacions de crèdit a empreses van presentar una evolució mixta: les operacions de menys de 250.000 euros van créixer un 10,7%, igual que les compres entre 250.000 i 1.000.000, que van augmentar un 8,5%. D'altra banda, les de més d'1.000.000, es van reduir un 19,0% interanual, en el que constitueix la quarta caiguda consecutiva des del mes de desembre.

Quant al cost del crèdit, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 250.000 euros va ser de 5,19%, al març (+2,32% al març de 2022), i per a les operacions superiors a 1 milió d'euros el tipus va ser de 4,15% (+1,11% al març de 2022). Per a les llars i ISFLSH, els tipus d'interès dels préstecs van ser de 3,73% per a l'adquisició d'habitatge (+1,62% al març de 2022) i de 9,02% per al consum (+7,57% al març de 2022), mentre que per a altres fins la taxa va ser de 5,99% (+3,18% al març de 2022), observant-se en els últims mesos un repunt considerable dels registres en línia amb l'escenari de política monetària més restrictiu.

D'altra banda, és important destacar que la ràtio de crèdits dubtosos es manté en nivells mínims (3,51% al març), mentre que l'Euribor a un any, a l'abril, va pujar fins al 3,757%, enfront del 0,013% del mateix mes de 2022.

Sector públic

Segons les dades publicades per la IGAE, en el primer trimestre, el dèficit consolidat (sense AA.LL.) va ascendir al 0,2% del PIB, enfront de la necessitat de finançament de 0,4% d'igual període de 2022. La reducció del dèficit fiscal es deu a un major creixement dels recursos no financers que de les ocupacions no financeres.

D'aquesta manera, el conjunt de les AA.PP. va registrar una necessitat de finançament acumulat fins a març de 2.768 milions d'euros, la qual cosa implica una reducció del 49,1% respecte al mateix període de 2022, quan el dèficit va aconseguir els 5.443 milions d'euros.

Per subsectors, cal assenyalar que, l'Administració Central va registrar un superàvit de 858 milions d'euros, mentre que l'Administració Regional i els Fons de la Seguretat Social van presentar un dèficit de 2.186 milions i un de 1.440 milions, respectivament.

D'altra banda, Catalunya va registrar una necessitat de finançament de 466 milions d'euros (-0,2% del PIB) en l'acumulat a març, enfront del dèficit de 3 milions d'igual període de l'any anterior, la qual cosa s'explica per un increment de la despesa superior al dels recursos.

	Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament					
	Milions d'euros			% del PIB		
Acumulat a finals de març	2022	2023	%	2022	2023	
Administració Central	-4.631	858	0,0	-0,35	0,06	
Estat	-5.900	-727	-87,7	-0,44	-0,05	
Organismes de l'Administració Central	1.269	1.585	24,9	0,10	0,11	
Administració Regional	407	-2.186	-	0,03	-0,16	
Fons de la Seguretat Social	-1.219	-1.440	18,1	-0,09	-0,10	
Sistema de Seguretat Social	-1.573	-1.896	20,5	-0,12	-0,13	
SPEE	329	396	20,4	0,02	0,03	
FOGASA	25	60	140,0	0,00	0,00	
Consolidat	-5.443	-2.768	-49,1	-0,41	-0,20	
Ajuda financera	-248	-230	-7,3	-0,02	-0,02	
Consolidat sense ajuda financera	-5.195	-2.538	-51,1	-0,39	-0,18	
PIB utilitzat	1.327.108	1.408.651				

Font: MH.

Operacions no financeres de Catalunya

Acumulat a finals de març	Milions d'euros			% del PIB	
	2022	2023	%	2022	2023
Recursos no financers	8.927	9.021	1,1	3,54	3,37
Impostos	3.938	4.304	9,3	1,56	1,61
Impostos sobre la producció i les importacions	845	801	-5,2	0,33	0,30
Imp. corrents sobre la renda, patrimoni, etc.	2.872	3.255	13,3	1,14	1,22
Impostos sobre el capital	221	248	12,2	0,09	0,09
Cotitzacions socials	4	3	-25,0	0,00	0,00
Transferències entre AAPP	3.989	3.661	-8,2	1,58	1,37
Resta de recursos	996	1.053	5,7	0,39	0,39
Usos no financeres	8.930	9.487	6,2	3,54	3,54
Consums intermedis	1.704	1.860	9,2	0,68	0,69
Remuneració d'assalariats	3.414	3.662	7,3	1,35	1,37
Interessos	211	272	28,9	0,08	0,10
Subvencionis	143	131	-8,4	0,06	0,05
Prest. socials diferents de les transf. en espècie	240	236	-1,7	0,10	0,09
Transferències socials en espècie	1.803	1.728	-4,2	0,71	0,65
Formació bruta de capital fix	600	651	8,5	0,24	0,24
Transferències entre AAPP	639	777	21,6	0,25	0,29
Resta d'usos	176	170	-3,4	0,07	0,06
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	-3	-466	-	0,00	-0,17
PIB utilitzat	252.281	267.782			

Font: MH.

Programa d'Estabilitat 2023-2026

A l'abril, es va publicar el Programa d'Estabilitat per als pròxims quatre anys. Partint d'un dèficit públic de 4,8% en 2022, s'estableix una senda de disminució del dèficit que implicaria el compliment del Pacte d'Estabilitat en 2024, any en què s'activarà la clàusula de salvaguarda.

Programa d'Estabilitat 2023-2026							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Adm. Central	-7,7	-6,1	-3,1	-3,1	-3,0	-2,8	-2,8
CC. AA.	-0,2	-0,1	-1,1	-0,3	0,0	0,1	0,1
CC. LL.	0,2	0,3	-0,1	0,0	0,2	0,1	0,2
Seguretat Social	-2,5	-1,0	-0,5	-0,5	-0,2	-0,1	0,0
Adm. Públiques	-10,1	-6,9	-4,8	-3,9	-3,0	-2,7	-2,5

Font: MHFP.

Cal assenyalar que la Comissió Europea preveu un dèficit major tant per a 2023 (-4,1%) com per a 2024 (-3,3%). També difereix, respecte a l'escenari macroeconòmic del Programa, en les previsions de creixement del PIB, dues dècimes menys per a enguany i quatre per al qual ve.

En relació amb el deute públic, d'acord amb el Programa d'Estabilitat, es preveu que arribi al 106,8% en l'horitzó de projecció. Aquesta estimació és menor a la realitzada per la Comissió Europea que situa el deute públic espanyol en el 109,1% en 2026. *“En aquest sentit, les projeccions de l'AIReF mostren que el deute iniciaria una senda ascendent a partir de 2030 en absència de mesures addicionals. En conseqüència, l'AIReF estima que, quan entri en vigor el nou marc i si aquest es manté en línia amb les propostes legislatives de la CE, seran necessàries mesures d'ajust addicionals per a situar la senda de deute en una trajectòria descendent en els pròxims anys amb suficient plausibilitat”* (Informe sobre l'Actualització del Programa d'Estabilitat (APE) 2023-2026).

Sector exterior

En el primer trimestre de 2023, el saldo del compte corrent i de capital per a l'economia espanyola -que determina una capacitat de finançament- va ser de 13.600 milions d'euros, enfront del saldo negatiu de 2.800 milions d'igual període de 2022.

Per components, la balança per compte corrent va registrar un superàvit de 11.100 milions d'euros, mentre que en el primer trimestre de l'any passat es va observar un dèficit de 4.000 milions. Cal destacar, la millora del saldo de turisme (+10.500 milions), la contracció de les rendes primària i secundària (-3.300 milions) i el fort augment de béns i serveis (+14.400 milions).

El saldo net del compte financer excloent el Banc d'Espanya va ser de -47.600 milions d'euros. La inversió de cartera va registrar un saldo de sortides netes per 22.600 milions, mentre que la inversió directa va presentar un saldo net acumulat de 1.000 milions.

Balança de pagaments		
Milions d'euros	2022	2023
Compte corrent:	-4.000	11.100
Balança comercial i de serveis	-2.100	14.400
Rendes	-1.800	-3.300
Compte de capital:	1.100	2.500
Comptes corrent i de capital:	-2.800	13.600
Compte financer:	6.300	7.300
Banc d'Espanya	-18.200	5.800
Errors i omissions:	5.700	500
Font: Banc d'Espanya.		

D'altra banda, les estadístiques d'exportacions de béns assenyalen que, en el primer trimestre, les vendes a l'exterior van totalitzar 102.684 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un augment de 14,6% respecte a igual període de 2022. Les importacions van créixer un 4,0% i van aconseguir els 109.262 milions d'euros. Així, la taxa de cobertura va pujar sensiblement (94% enfront del 85% en 2022). En volum, les exportacions espanyoles van créixer un 3,5% i les importacions es van reduir un 3,2%.

El saldo comercial deficitari va ser de 6.578 milions d'euros en els tres primers mesos, enfront del dèficit de 15.417 del primer trimestre de 2022. El dèficit energètic va baixar dels 11.052 milions d'euros fins als 8.217 del primer trimestre, mentre que el saldo no energètic va presentar un balanç positiu de 1.639 milions d'euros, enfront del dèficit de 4.364 milions del mateix període de l'any passat.

En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes van pujar un 22,2% (26.737 milions d'euros, un 26,0% del total d'Espanya). Per part seva, les importacions es van incrementar un 9,9% (29.044 milions d'euros, un 26,6% del total d'Espanya). Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 2.307 milions d'euros, inferior al del primer trimestre de 202 (4.545 milions d'euros), i la taxa de cobertura va augmentar fins al 92,1%.

En comparativa europea, les exportacions espanyoles van créixer per sobre de la mitjana europea, en el primer trimestre, i les catalanes, al seu torn, ho van fer per sobre de les espanyoles.

Comparativa internacional				
Variació anual	Març 2023		Gener- març 2023	
	Exportacions	Importacions	Exportacions	Importacions
Catalunya	27,2	5,4	22,2	9,9
Espanya	17,7	3,6	14,6	4,0
Alemanya	5,0	-5,4	7,8	1,6
França	8,5	-2,9	9,5	4,6
Itàlia	4,7	-9,8	9,8	0,0
Zona euro	4,0	-4,3	7,7	2,8
Regne Unit	4,6	-3,8	8,2	2,9
UE-28	10,0	-6,9	13,9	0,9
EUA	2,9	-11,4	6,5	-4,0
Xina	23,4	6,1	8,4	0,2
Japó	4,3	7,3	4,8	11,2

Font: MITC.

Exportacions per sector				
Gener-març 2023 (%)	Espanya:		Catalunya:	
	Quota	Variació anual	Quota	Variació anual
Aliments	17,1	13,9	13,5	17,2
Productes energètics	8,7	9,5	5,2	68,8
Matèries primeres	2,2	-0,4	1,7	-5,2
Semimanuf. no químiques	10,1	0,8	5,8	-5,1
Productes químics	19,0	14,2	30,1	12,6
Béns d'equip	17,8	23,3	15,2	19,7
Sector automòbil	13,4	32,0	16,3	95,5
Béns de consum durador	1,5	14,1	1,7	20,2
Manufactures de consum	8,1	7,3	9,8	7,3
Altres mercaderies	2,0	5,2	0,8	-25,7
Total	100	14,6	100	22,2

Font: MITC.

Exportacions per destinació				
Gener-març 2023 (%)	Espanya:		Catalunya:	
	Quota	Variació anual	Quota	Variació anual
Europa	75,3	15,0	74,9	23,0
Unió Europea	63,9	15,4	61,5	23,4
Zona Euro	55,9	14,3	53,6	22,3
França	15,3	15,2	17,7	25,6
Alemanya	10,5	18,9	10,6	29,8
Itàlia	8,5	17,4	10,0	23,7
Resto UE	8,0	24,2	7,9	31,9
Resto Europa	11,4	12,4	13,4	21,3
Regne Unit	5,8	11,8	4,1	24,4
Amèrica del Nord	5,3	19,0	3,6	12,6
EUA	4,7	18,5	3,3	13,0
Amèrica Llatina	4,9	33,4	6,9	58,2
Brasil	1,2	20,3	0,8	6,4
Àsia	7,2	2,8	9,0	15,7
Xina	1,8	9,5	2,2	15,0
Japó	0,8	0,2	1,0	15,4
Orient Mitjà	2,0	-8,8	2,6	16,3
Àfrica	5,2	2,8	4,1	-9,3
Marroc	3,2	18,6	2,1	15,8
Oceania	0,5	49,3	0,6	72,8
Total	100	14,6	100	22,2

Font: MITC.

Espanya, Catalunya i el comerç global en les últimes dècades

El comerç mundial, mesurat a través de l'exportació de mercaderies, va créixer un 2,7% en 2022, aconseguint 24,9 bilions de dòlars (equivalent a 23,08 mil milions d'euros), mentre que a Espanya va créixer un 10,1%.

la Xina, els Estats Units i Alemanya encapçalen la llista de majors exportadors de mercaderies en valor. Malgrat que Alemanya no ha crescut més que un 1,1% des de 2021, continua mantenint el seu tercer lloc en la llista. Així i tot, Alemanya igual que França i Itàlia, ha perdut una considerable quota en el mercat internacional al llarg dels últims anys a causa de les potències emergents, mentre que altres països com els Països Baixos o Espanya s'han mantingut estables en la seva quota d'exportacions.

la Xina, com a principal potència exportadora, altera l'ordre geopolític, i es fa latent la gran importància que Àsia està cobrant a nivell mundial en comparació als Estats Units i Europa.

Quant a Espanya, registra un increment en les seves exportacions superior a la mitjana mundial, i les dades mostren que l'activitat exportadora espanyola mostra un major dinamisme que la resta de les economies europees.

Exportacions de Béns i Serveis - Quota Mundial										
País	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021
Mon	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Espanya	1,3	1,6	1,9	2,2	2,1	2,2	1,9	1,9	1,9	1,7
Estats Units	11,2	12,3	12,5	12,6	13,4	9,7	9,7	10,4	9,7	9,0
Xina	0,7	1,3	1,6	2,6	3,5	6,4	9,1	11,6	12,4	13,2
Alemanya	9,3	9,1	11,2	9,5	8,0	8,6	7,7	7,5	7,3	7,1
França	6,6	5,8	6,6	6,0	5,1	4,7	3,8	3,5	3,3	3,1
Països Baixos	3,7	3,5	3,7	3,9	3,6	3,1	3,8	3,5	3,9	3,9
Japó	6,2	8,4	7,6	8,0	6,9	5,3	4,7	3,5	3,5	3,3
Bèlgica	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	3,0	2,6	2,4	2,3	2,4
Korea del Sud	0,9	1,5	1,7	2,3	2,6	2,5	2,8	2,9	2,7	2,7
Itàlia	4,0	4,1	5,1	4,6	3,7	3,5	2,8	2,7	2,6	2,5
Hong Kong	1,1	1,6	2,3	3,2	3,0	2,6	2,5	2,9	2,9	2,7

Font: WTO

Quant als ingressos per les exportacions de serveis l'Organització Mundial del Comerç només ens proporciona dades del 1980 fins a l'any 2021, any en què reconeixem als Estats Units com la potència amb un major nombre d'ingressos, seguit del Xina i Alemanya.

Espanya, França i Itàlia perden quota de mercat, mentre Bèlgica, Alemanya i Països Baixos la mantenen, enfront de les noves potències que s'alcen a nivell mundial, com per exemple la Xina i Corea del Sud.

Els ingressos rebuts per les exportacions de béns i serveis en el seu conjunt ens mostren dades similars. la Xina abastant una quota de mercat cada vegada major i les economies europees disminuint, en el cas d'Alemanya, Espanya, França i Itàlia o mantenint les seves respectives quotes, com en Països Baixos i Bèlgica. Grans economies com els Estats Units i el Japó també veuen la seva *cuota de mercat reduïda.

Cal assenyalar la posició d'Espanya en el rànquing mundial d'ingressos per turisme internacional, on durant anys ha gaudit d'una alta posició i en 2019 se situava en el segon lloc a nivell mundial, tan sols per darrere dels Estats Units.

Ingressos per Turisme Internacional 2019	
Estats Units	199
Espanya	79,7
França	63,5
Regne Unit	58,6
Itàlia	49,6
Alemanya	41,8
Xina	35,8
(en mil milions de dolars)	
Font: OMT	

Cal assenyalar la posició d'Espanya en el rànquing mundial d'ingressos per turisme internacional, on durant anys ha gaudit d'una alta posició i en 2019 se situava en el segon lloc a nivell mundial, tan sols per darrere dels Estats Units.

Ingressos per Turisme Internacional 2022	
Estados Unidos	135,2
España	72,9
Reino Unido	68,2
Italia	44,3
Turquia	41,2
Alemania	31,5
(en mil milions de dolars)	
Font: OMT	

Quan comparem Espanya enfront del comerç global de mercaderies i serveis veiem el paper que juga la nostra economia en el mercat internacional. Malgrat l'actual conjuntura marcada per la guerra de Rússia sobre Ucraïna i les diverses tensions geopolítiques, les exportacions espanyoles han augmentat fins als 400.000 M€. En aquest sentit, és important destacar que Catalunya és la primera CA exportadora d'Espanya i la primera destinació turística. Quant a exportacions de mercaderies, les dades proporcionades pel Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, posicionen a Catalunya l'any 2021 com la primera CA exportadora amb un total de 80.475.129,55 de milers d'euros, el doble que Madrid, en segon lloc amb 40.368.166,39 €.

Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), Catalunya es posiciona com la Comunitat Autònoma amb més visitants d'Espanya, amb un total de 14.852.042 turistes internacionals en 2022 del total de 71.659.281 que van visitar Espanya.

La despesa total de turistes internacionals a Espanya segons l'INE va ser de 87.138,19 Milions d'Euros. D'aquest total 16.478,61 Milions d'Euros corresponen a Catalunya, posicionant-se com la Comunitat Autònoma que genera més ingressos per turisme després de Canàries, amb 17.452,7 Milions d'Euros.

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Salvador Guillermo Viñeta
Director Estudis i Economia

Karina Azar Benchoam
Economista Sènior

Alicia Beck Martín
Estudiant en Pràctiques Professionals
Universitat de Barcelona

economia@foment.com
www.foment.com

Foment
del Treball Nacional

